

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران
۲۰۰۴۴-۱
چاپ اول
۱۳۹۴

INSO
20044-1
1st. Edition
2016

خدمات غواصی تفریحی - الزامات آموزش
مربیان غواصی اسکوبا - قسمت ۱: سطح ۱

Recreational diving services -
Requirements for the training of
scuba instructors-
Part 1: Level 1

ICS 03.080.30

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب‌نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح، بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شود که بر اساس مقررات استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که در سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌شود به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف‌کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست‌محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری کند. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاها را اجباری و درجه‌بندی آن را اجباری کند. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده‌کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست‌محیطی، آزمایشگاه‌ها و مراکز واسنجی (کالیبراسیون) وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد این‌گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاها، واسنجی وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2- International Electrotechnical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legals)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

«خدمات غواصی تفریحی - الزامات آموزش مربیان غواصی اسکوبا - قسمت ۱: سطح ۱»

رئیس:

سمت و/یا محل اشتغال:

جهاد دانشگاهی مرکز ایلام

علی بیگی، محمود

(کارشناس ارشد زبان شناسی)

دبیر:

اداره کل استاندارد استان ایلام

نعمتی، معصومه

(کارشناس زبان و ادبیات انگلیسی)

اعضاء: (اسامی به ترتیب حروف الفباء)

سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان ایلام

جعفری پور، ملیحه

(کارشناس ارشد مدیریت اجرایی)

فدراسیون نجات غریق و غواصی جمهوری اسلامی ایران

خمجانی، حبیب

(کارشناس ارشد تربیت بدنی)

فدراسیون نجات غریق و غواصی جمهوری اسلامی ایران

فروغ، امیر حسین

(دکترای بیوشیمی)

شرکت نفت ایلام

قهرمانیان، قاسم

(کارشناس ایمنی صنعتی)

اداره بهزیستی شهرستان ایلام

کریمی، مریم

(کارشناس ارشد روانشناسی بالینی)

استاندارد ملی ایلام

میهن دوست، احسان

(کارشناس ارشد مهندسی کامپیوتر)

ویراستار :

سازمان ملی استاندارد ایران

اوحدی، افشین

(کارشناسی ارشد مهندسی کشاورزی)

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ب	آشنایی با سازمان ملی استاندارد
ج	کمیسیون فنی تدوین استاندارد
ز	پیش گفتار
ح	مقدمه
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۱	۲ مراجع الزامی
۱	۳ اصطلاحات و تعاریف
۲	۱-۳ سازمان آموزش دهنده
۲	۲-۳ آب‌های محصور
۲	۳-۳ آب‌های آزاد
۲	۴ توانایی‌های یک مربی غواص اسکوبا در سطح ۱
۳	۵ پیش نیازهای آموزش
۳	۱-۵ تجربه عملی
۳	۲-۵ الزامات سلامت
۳	۶ اطلاعات مربوط به داوطلبان مربیگری غواصی
۴	۷ دانش نظری مورد نیاز
۴	۸ مهارت‌های فردی غواصی اسکوبا
۵	۹ مهارت‌های تدریس نظری
۵	۱۰ آموزش و نظارت بر مهارت‌های غواصی اسکوبا
۵	۱۱ روش‌های اضطراری
۵	۱-۱۱ نجات غواص
۶	۲-۱۱ کمک‌های اولیه
۶	۳-۱۱ مدیریت استفاده از اکسیژن
۶	۱۲ مدرسان مربی غواصی اسکوبا
۷	۱۳ ارزیابی

۷	۱-۱۳	حداقل سن
۷	۲-۱۳	حداقل تجربه عملی
۷	۳-۱۳	دانش نظری
۸	۴-۱۳	روش‌های تدریس
۸	۵-۱۳	تدریس و نظارت بر مهارت‌های غواصی
۸	۶-۱۳	نظارت و راهنمایی فعالیت‌های غواصی
۸	۷-۱۳	روش‌های اضطراری
۱۰		پیوست الف (آگاهی‌دهنده)- منشور اخلاقی برای مربیان غواصی
۱۳		پیوست ب (آگاهی‌دهنده)- مثالی از ارزیابی آموزش و ارزیابی شایستگی در هنگام آموزش سطح ۱ دوره غواصی

پیش‌گفتار

استاندارد «خدمات غواصی تفریحی- الزامات آموزش مربیان غواصی اسکوبا- قسمت ۱: سطح ۱» که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط تهیه و تدوین شده و در هفتمین اجلاس کمیته ملی استاندارد گردشگری مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۲ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات سازمان ملی استاندارد ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدید نظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و ماخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

ISO 24802-1: 2014, Recreational diving services-Requirements for the training of scuba instructors -Part 1: Level 1

مقدمه

این استاندارد یک قسمت از مجموعه استانداردهای ملی ایران شماره ۲۰۰۴۴ است که با هدف ارائه مجموعه‌ای از مشخصات فنی برای شیوه‌های ایمنی و ارائه خدمات تهیه و تدوین شده است. این استاندارد موارد زیر را تبیین می‌نماید:

- سطح تجربه مورد نیاز و شایستگی غواصان و مربیان غواصی؛
- شیوه‌های ایمنی و الزامات مورد نیاز برای ارائه دهندگان خدمات غواصی تفریحی مناسب برای سطوح غواصی گوناگون.

الزامات مشخص شده، حداقل‌ها هستند و منافاتی با ارائه آموزش‌های اضافی و یا ارزیابی شایستگی افزون توسط ارائه دهنده خدمات ندارند. این استانداردها نمایانگر یک ابزار مقایسه شایستگی کنونی (یا در آینده) برای مدرسان غواصی هستند.

«خدمات غواصی تفریحی- الزامات آموزش مربیان غواصی اسکوبا- قسمت ۱: سطح ۱»

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد تعیین شایستگی‌های مورد نیاز یک مربی غواصی برای به دست آوردن یک مدرک مربیگری غواصی از یک سازمان آموزشی را خاطر نشان می‌کند و گواهی می‌کند که این فرد شایستگی لازم برای مربیگری سطح ۱ و یا بالاتر را احراز کرده است و نیز معیارهای ارزیابی برای این شایستگی‌ها را مشخص می‌کند. این استاندارد، همچنین شرایطی را که تحت آن آموزش فراهم شده و نیز نیاز عمومی جهت ارائه خدمات غواصی تفریحی طبق استاندارد ISO 24803 را مشخص می‌کند.

این استاندارد آموزش و ارزیابی در غواصی اسکوبای تفریحی را شامل می‌شود.

۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین- ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می‌شوند.

در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد نیست. در مورد مدارکی که بدون تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدیدنظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها مورد نظر است.

استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

۱-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۱-۲۰۰۴۳: سال ۱۳۹۴، خدمات غواصی تفریحی-الزامات آموزش غواصان اسکوبای تفریحی-قسمت ۱: سطح ۱- غواص تحت نظارت

۲-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۲-۲۰۰۴۳: سال ۱۳۹۴، خدمات غواصی تفریحی- الزامات آموزش غواصان اسکوبای تفریحی-قسمت ۲: سطح ۲- غواص مستقل

۳-۲ استاندارد ملی ایران شماره ۳-۲۰۰۴۳: سال ۱۳۹۴، خدمات غواصی تفریحی-الزامات آموزش غواصان اسکوبای تفریحی-قسمت ۳: سطح ۳- غواص راهنما

2-4 ISO 24803, Recreational diving services — Requirements for recreational scuba diving service provider

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد اصطلاحات با تعاریف زیر به کار می‌رود.

۱-۳

سازمان آموزش دهنده^۱

نهاد ارائه‌دهنده نظام آموزشی و صدور مدارک برای غواصی اسکوبای تفریحی که مسئول اجرا و مدیریت کیفیت آموزش است.

یادآوری- نهاد می تواند فدراسیون نجات غریق و غواصی و سازمان‌های آموزشی غواصی باشد.

۲-۳

آب‌های محصور^۲

استخر شنا با عمق مناسب برای فعالیت، و یا انباشت آبی است که شرایط مشابهی را با توجه به دید، عمق، حرکت آب و دسترسی فراهم می‌آورد.

۳-۳

آب‌های آزاد^۳

انباشت آبی است که به طور قابل توجهی بیشتر از یک استخر شنا است، و نمونه‌ای از یک انباشت آب طبیعی می‌باشد.

۴ توانایی‌های یک مربی غواص اسکوبا در سطح ۱

غواصان اسکوبا در سطح ۱ باید به گونه‌ای آموزش داده شوند که وقتی طبق بند ۱۳ مورد بررسی قرار می‌گیرند فرض شود مهارت‌های زیر را دارا می‌باشند:

- آموزش و ارزیابی کارآموزان تا سطح ۱ طبق استاندارد ۱-۲۰۰۴۳ طبق دانش نظری خود؛

- آموزش و ارزیابی کارآموزان تا سطح ۱ طبق استاندارد ۱-۲۰۰۴۳ در آب محصور؛

1- Training organization
2- Confined water
3- Open water

- در صورتی که تحت نظارت و سرپرستی یک مربی غواصی سطح ۲ قرار گیرند:
  - به دست آوردن تجربه مضاعف در آموزش و ارزیابی دانش نظری غواصان اسکوبای سطح ۲ مطابق استاندارد ۲-۲۰۰۴۳ و غواصان اسکوبای سطح ۳ مطابق استاندارد ۳-۲۰۰۴۳؛
  - آموزش هر سطحی از غواصان اسکوبا در آب محصور؛
  - به دست آوردن تجربه تکمیلی در آموزش و ارزیابی مهارت‌های سطح آب باز؛
- در صورتی که تحت نظارت و سرپرستی یک مربی غواصی سطح ۲ قرار گیرند:
  - تجربه مضاعف در آموزش و ارزیابی در آب‌های محصور و آزاد به دست می‌آورند.

۵ پیش نیازهای آموزش

۱-۵

تجربه عملی

مدرس مربی غواصی باید اطمینان حاصل کند که داوطلبان مربی غواصی حداقل مدرک غواصی سطح ۳ را دارا باشند، همچنین مطابق استاندارد ۳-۲۰۰۴۳، پس از کسب سطح ۳ تجربه عملی افزون‌تر که مطابق بند ۱۳ مهم‌تر از ارزیابی آنها می‌باشد را کسب کرده باشند.

۲-۵

الزامات سلامت^۱

داوطلبان مربیگری غواصی باید طبق آیین نامه^۱ یک مرجع ذی‌صلاح پزشکی، از نظر پزشکی برای غواصی انتخاب شوند. اگر چنین آیین نامه‌هایی مشخص نشده باشد، داوطلبان مربیگری غواصی باید مستنداتی از معاینه پزشکی ارائه دهند که از زمان احراز آن یک سال بیشتر نگذشته باشد، مگر آنکه مراجع پزشکی که بررسی را انجام داده‌اند اعتبار طولانی‌تری را مشخص کرده باشند.

۶ اطلاعات مربوط به داوطلبان مربیگری غواصی

این اطلاعات مطابق استاندارد ISO 24803 بوده و باید قبل یا در طول اولین جلسه کلاس در دسترس کارآموزان قرار گیرند.

۷ دانش نظری مورد نیاز

داوطلبان مربیگری غواصی باید صاحب دانش نظری در مورد مهارت های غواصی مشخص شده در ۱-۲۰۰۴۳، ۲-۲۰۰۴۳ و ۳-۲۰۰۴۳ باشند و دانش کافی برای ارائه توضیحات در مورد موضوعات ۱-۲۰۰۴۳:۱۳۹۴، بند ۷، ۲-۲۰۰۴۳:۱۳۹۴، بند ۷ و ۳-۲۰۰۴۳:۱۳۹۴، بند ۷ را داشته باشند.

علاوه بر این، داوطلبان مربیگری غواصی باید دانش مناسب درباره مسائل زیر را داشته باشند:

- ممنوعیت های پزشکی و روانی برای غواصی اسکوبا؛
- الزامات آموزشی برای رسیدن به غواصی سطح ۱ طبق استاندارد ۱-۲۰۰۴۳، سطح ۲ طبق استاندارد ۲-۲۰۰۴۳ و سطح ۳ طبق استاندارد ۳-۲۰۰۴۳؛
- وظیفه مراقبتی یک مربی غواصی، شامل دستورالعمل های اجرایی و تمرین های ایمن می شود؛
- یادآوری - مثالی از یک دستورالعمل اجرایی و تمرین های ایمن در پیوست الف آورده شده است.
- مقررات ایمنی مؤثر بر ارائه خدمات غواصی اسکوبا (به عنوان مثال مقررات مؤثر بر مدارس، مراکز، باشگاه ها، سازمان ها)؛
- شیوه های پر کردن سیلندرهای غواصی به صورت ایمن از جمله مقررات محلی مربوط به فشارهای کاری سیلندرها و مقتضیات آزمایش آنها؛
- ارتباط با مقامات دولتی مربوطه (به عنوان مثال نیروی انتظامی، گمرک، سازمان امداد و نجات، آتش نشانی)؛
- آموزش اصول و روش ها؛
- انتخاب مکان های غوص در آب های محصور.

۸ مهارت های فردی غواصی اسکوبا

داوطلبان مربیگری غواصی باید قادر به انجام تمام مهارت های غواصی اسکوبای شخصی در حد مطلوب در سطح ۱، سطح ۲ و سطح ۳ غواصی اسکوبا طبق استانداردهای ۱-۲۰۰۴۳، ۲-۲۰۰۴۳ و ۳-۲۰۰۴۳ باشند.

۹ مهارت‌های تدریس نظری

داوطلبان مربیگری غواصی باید قادر به انجام آماده‌سازی درس، برنامه‌ریزی و ارائه سخنرانی‌های آموزش نظری باشند.

۱۰ آموزش و نظارت بر مهارت‌های غواصی اسکوبا

داوطلبان مربی غواصی باید قادر به انجام درس‌های مربوط به آب محصور برای کارآموزان در سطح ۱، سطح ۲ و سطح ۳ از موضوعات مطرح شده در استانداردهای ۱-۲۰۰۴۳، ۲-۲۰۰۴۳ و ۳-۲۰۰۴۳ باشند.

عناصر قابل ارزیابی درس باید شامل:

- آماده سازی؛
- برنامه ریزی؛
- جلسه توجیهی و گزارش‌گیری؛
- کنترل گروه و نظارت؛
- بیان مهارت؛
- تشخیص و حل مشکل؛
- ارزیابی کارآموز

۱۱ روش‌های اضطراری

۱-۱۱

نجات غواص^۱

داوطلبان مربیگری غواصی باید در مهارت‌های امداد و نجات غواصی متبحر باشند. این مهارت‌ها شامل:

- تشخیص موقعیت‌های اضطراری (به عنوان مثال از دست دادن منبع گاز تنفسی، عدم وجود واکنش)؛
- به هوش آوردن کنترل شده مصدومانی که از عمق آمده‌اند؛
- اقدامات اضطراری و موثر در سطح آب؛

- خارج کردن کنترل شدهٔ مصدوم از آب؛
- مدیریت شرایط اضطراری از جمله هماهنگی با خدمات اورژانس طبق مقررات و دستورالعمل‌های جاری کشور.

۲-۱۱

کمک‌های اولیه^۱

کارآموزان شنا، باید یک دوره/ دوره‌های کمک‌های اولیه و احیاء قلبی ریوی (CPR)^۲ تأیید شده توسط سازمان آموزش دهنده را گذرانده و دارای یک گواهینامه یا مدرک معتبر باشند.

۳-۱۱

مدیریت استفاده از اکسیژن^۳

داوطلبان مربیگری غواصی باید در مدیریت استفاده از اکسیژن مهارت داشته باشد. این مهارت باید شامل آگاهی از اصول پزشکی و استفاده عملی از یک واحد اکسیژن بصورت اورژانسی باشد.

۱۲ مدرسان مربی غواصی اسکوبا

مدرسان مربیگری غواصی مسئول آموزش و احراز شایستگی مربی هستند.

مدرسان مربیگری غواصی اسکوبا باید مدرسین غواصی ارشد باشند و مدرکی بالاتر از سطح ۲ مدرس غواصی اسکوبا داشته باشند و باید آموزش‌های ویژه‌ای درباره آموزش و ترقی مدرسان غواصی اسکوبا دریافت کرده باشند.

مدرسان مربیگری غواصی اسکوبا باید دانش جامعی از آموزش و سیستم‌های آموزشی مربوطه داشته و برای آموزش و ارزیابی مربیان غواصی اسکوبای واجد شرایط از سوی یک سازمان آموزشی و یا مرجع ذی‌صلاح دولتی دارای مدرک یا تأییدیه باشند.

1- First aid
2- Cardiopulmonary resuscitation
3- Oxygen administration

مدرسان مربیگری غواصی، طبق اصول تعریف شده توسط سازمان‌های آموزشی و یا مقامات دولتی ذی‌صلاح، می‌توانند نقش مربی یا آزمونگر داوطلبان مربیگری غواصی اسکوبا را داشته باشند.

۱۳ ارزیابی

۱-۱۳

حداقل سن

حداقل سن برای دریافت مدرک به عنوان سطح ۱ مربیگری غواصی ۱۸ سال است.

۲-۱۳

حداقل تجربه عملی

داوطلبان مربیگری غواصی اسکوبا باید تجربه تدریس را با ایفای نقش یک مربی در طی جلسات آموزشی واقعی یا شبیه‌سازی‌شده (در کلاس درس و در آبهای محصور)، تجربه‌ای را بدست آورده باشند که آنها را در معرض مجموعه‌ی کاملی از وظایف و مشکلاتی قرار دهد که از آنها انتظار می‌رود پس از کسب مدرک با آنها روبرو شوند. چنین جلسات آموزشی باید زیر نظر یک مدرس غواصی حداقل سطح ۲ انجام گیرند. هرگونه ارزیابی در این جلسات باید توسط یک مدرس مربی غواصی صورت پذیرد.

داوطلبان مربیگری غواصی باید تجربه غواصی کافی برای نشان دادن شایستگی در همه توانایی‌های مشخص شده در استاندارد ۲۰۰۴۴ را به دست آورده باشند.

۳-۱۳

دانش نظری

داوطلبان مربیگری غواصی باید با قبولی در آزمون، دانش مربیگری غواصی رضایت‌بخشی را از خود به مدرس مربی غواصی نشان دهند. این آزمون باید دانش نظری را طبق بند ۷ و دانش عملی مهارت‌ها را طبق بندهای ۸، ۹، ۱۰ و ۱۱ این استاندارد بسنجد.

۴-۱۳

روش‌های تدریس

داوطلبان مربیگری غواصی اسکوبا باید به صورت رضایت‌بخشی توانایی خود جهت آماده‌سازی و ارائه نظری و عملی سخنرانی را به مدرس خود نشان دهند که از لحاظ فنی صحیح باشند، یعنی محتوا مناسب باشد و به شیوه‌ای مؤثر و متناسب با نیازهای فراگیران انتقال داده شود.

مثالی برای ارزیابی روش‌های تدریس و نظارت بر مهارت‌های غواصی در پیوست ب داده شده است.

۵-۱۳

تدریس و نظارت بر مهارت‌های غواصی

داوطلبان مربیگری غواصی اسکوبا باید توانایی خود را در اجرا، آموزش و ارزیابی مهارت‌های غواصی اسکوبا در آب‌های محصور مطابق استاندارد ۱-۲۰۰۴۳ به صورت رضایت‌بخشی نشان دهند. داوطلبان مربیگری غواصی اسکوبا نباید قبل از ارزیابی، از جزئیات ارزیابی مطلع شوند.

یک مثال از ارزیابی آموزش و نظارت بر مهارت‌های غواصی اسکوبا در پیوست ب داده شده است.

۶-۱۳

نظارت و راهنمایی فعالیت‌های غواصی

داوطلبان مربیگری غواصی اسکوبا باید مهارت‌های غواصی خود در کنترل کردن گروه و نظارت بر فعالیت‌های غواصی فراگیران در آب‌های محصور را به مدرس نشان دهند.

۷-۱۳

روش‌های اضطراری

مدرس باید به یکی از شیوه‌های زیر اطمینان حاصل کند که کارآموز مربی غواصی اسکوبا در مهارت‌های امداد و نجات غواص، ذکر شده در بند ۱۱ این استاندارد، شایستگی کافی را دارد:

- داوطلب مربیگری غواصی مهارت‌های انتخابی از بند ۱۱ این استاندارد را با تکمیل حداقل یک شبیه‌سازی امداد و نجات در آب‌های آزاد نشان دهند.

-مدرس مربی غواصی اسکوبا اطمینان حاصل کند که داوطلب مربیگری غواصی شایستگی خود در چنین فنون نجات را در ۱۲ ماه گذشته نشان داده است.

پیوست الف

(آگاهی دهنده)

منشور اخلاقی برای مربیان غواصی

الف- ۱ آیین‌نامه مربیان^۱

به عنوان یک غواص حرفه ای، شما تعهد بسیار زیادی به کارآموزان، مشتریان و همه کسانی دارید که برای آموزش‌های زیر آب نزد شما می‌آیند: شما مسئول ایمنی دیگران هستید.

به عنوان یک حرفه‌ای غوص، باید موافقت خود را با موارد زیر اعلام کنید.

الف- ایمنی مشتریان و کارآموزان غواصی را اولویت و مسئولیت اول خود قرار دهید. در انجام این کار، از الزامات و اهداف استانداردها و فرآیندهای سازمان غواصی خود پیروی کرده، در حالی که بهترین قضاوت‌های خود در طول دوره‌ها و برنامه‌هایتان را اعمال می‌کنید.

ب- اگر چه در صورت رعایت نکات ایمنی غواصی یک فعالیت معقول و ایمن خواهد بود، خطر/عواقب احتمالی آن می‌تواند به صدمات بسیار جدی منجر شود. شخصی باشید دغدغه ایمنی دارد، مراقب ایمنی باشید و آموزش و تبحر در غواصی را به صورت حرفه‌ای اجرا کنید.

پ- قبل از آموزش و یا رهبری دیگران در غواصی یک ارزیابی شخصی از خود به عمل آورید.

این کار شامل ارزیابی سلامت فیزیکی و آمادگی بدنی برای غواصی و همچنین توانایی شما برای نظارت و واکنش به فوریت‌های غواص در محل می‌باشد. شرایط غوص و محیط آن را ارزیابی کنید و مشخص کنید که آیا به اندازه کافی با آن آشنایی دارید که برای تدریس و رهبری غوص‌ها آماده باشید. به ارزیابی آمادگی علمی خود برای آموزش یا رهبری غواص‌ها در هر روزی بپردازید تا مطمئن شوید که با استانداردها، آخرین به روز رسانی‌ها و ابزار آموزشی برای آن برنامه که می‌خواهید آموزش دهید آشنا هستید و اینکه از آمادگی‌ها و توانایی‌های کارآموزان خود آگاه هستید.

ت- هنگام تدریس، تکرار برای تسلط و حفظ مهارت در بلند مدت مهم است.

تسلط بر مهارت‌های اساسی و کنترل تنفس در شرایط مختلف نیازمند زمان و تمرین است. به کسانی که به آنان آموزش می‌دهید کمک کرده و با راهنمایی در طول فرآیند یادگیری، بر آنها نظارت داشته باشید.

1- Instructor code of practice

ث- هر فردی دارای یک حالت ذهنی و سطح آرامش است که می‌تواند بسیار متفاوت از شما باشد و ممکن است تا حد زیادی بین غواصان یک گروه متفاوت باشد. پس به منظور حفظ ایمنی، برای یک گروه یا یک فرد در هر زمان، لغو غوص را در برنامه کار خود داشته باشید.

ج- مراقب نشانه‌های استرس و اضطراب غواص باشید و هنگامی که آنها را مشاهده کردید به سرعت و به طور مناسب عمل نمایید.

چ- اقدامات مؤثر کنترل گروه در آب را انجام دهید، به خصوص هنگامی که بر تازه‌کاران و کودکان نظارت دارید. شمارش تعداد سرهای بیرون از آب را مکرراً انجام دهید.

ح- فعالیت‌های مربوط به خود و غواصی خود را به شیوه‌ای حرفه‌ای انجام دهید.

خ- از دستورالعمل غواصی سازمان خود پیروی کرده و در حال آموزش و نظارت، شیوه‌های غواصی ایمن را مدنظر داشته باشید.

د- از دیگر متخصصان یا سازمان‌های صنعت غواصی بدگویی نکنید.

ذ- به محدودیت‌های عمق و نظارت بر جوانان، غواصان معلول و یا دیگر موارد محدودیتی که در مجوزهای آنها ذکر شده، احترام بگذارید و تأیید کنید.

ر- در زمان آموزش و یا نظارت بر کودکان دقیقاً از آیین‌نامه رفتاری که به‌وسیله اهداف و الزامات «تعهد رهبر جوانان» (به بند الف-۲ مراجعه کنید)، پیروی کنید.

ز- از یک آیین‌نامه حرفه‌ای در قبال محیط و در تمام فعالیت‌های غواصی، پیروی کنید.

الف- ۲ آیین‌نامه مربی جوانان^۱

الف) مراقب بهداشت، ایمنی و رفاه کودک باشید.

ب) از نظارت مناسب در تمام فعالیت‌های آموزشی اطمینان حاصل کنید.

پ) هرگاه مقدور بود، با پدر و مادر کودک یا سرپرست وی ملاقات کنید و برنامه‌ها و اهداف خود را با آنها در میان بگذارید.

ت) تا آنجا که امکان دارد، سعی کنید والدین یا سرپرستان را با ارائه گزارش‌های شفاهی توجیه کرده و در جریان کارها و آخرین رویدادها قرار دهید.

- ث) با کودکان، پدر و مادر یا سرپرست آنان صرف نظر از سن، نژاد، جنسیت و گرایش مذهبی رفتار کنید.
- ج) به تعهدات درمورد کودکان پایبند باشید.
- چ) در مورد مسائل انضباطی با پدر و مادر یا سرپرست صحبت کنید.
- ح) خود را در ارتباط نامناسب با کودکان درگیر نکنید.
- خ) به حریم خصوصی کودک احترام گذاشته و تنها در مورد سلامت و ایمنی مداخله کنید.
- د) هرگاه مقدور بود، اطمینان حاصل کنید که دو بزرگسال همراه کودکان باشند.

پیوست ب

(آگاهی دهنده)

مثالی از ارزیابی آموزش و ارزیابی شایستگی در هنگام آموزش سطح ۱ دوره غواصی

ب-۱ زمینه‌های ارزیابی

جدول ب-۱ - درس نظری

روش ارزیابی	زمینه‌های ارزیابی داوطلب مربیگری غواصی	درس نظری
مشاهده درس شبیه سازی شده یا واقعی توسط یک مدرس مربیگری غواصی اسکوبا.	<p>۱- داوطلبان به معرفی خود و اهمیت/ ارزش موضوع پرداختند.</p> <p>۲- داوطلبان به تعریف اهداف یادگیری پرداختند (آنچه کارآموزان باید در پایان درس بدانند).</p> <p>۳- داوطلبان محتوای درس و نحوه شرکت فراگیران را به صورت چکیده توضیح دادند.</p> <p>۴- محتوای درس- داوطلب باید شامل موارد زیر باشد:</p> <p>الف- توضیح هدف یک رگولاتور.</p> <p>ب- توصیف اجزا اصلی و متعلقات سیستم رگولاتور اسکوبا^۲ و اهداف آنها؛</p> <p>پ- توضیح نحوه نصب یک سیستم اسکوبا؛</p> <p>ت- تشریح نحوه خواندن یک گژ فشارسنج شناور^۳؛</p> <p>ث- تشریح رسیدگی‌های مراقبتی پس از شیرجه در مورد رگولاتور.</p> <p>۵- اطلاعات در یک توالی منطقی ارائه شدند.</p> <p>۶- داوطلب رابطه اطلاعات به دانش قبلی کارآموزان را تشریح کرد.</p> <p>۷- داوطلب اطلاعات را به عنوان نکات کلیدی خلاصه کرد و ارزش اطلاعات را نشان داد و توضیح داد که چه زمانی می‌تواند توسط کارآموزان استفاده شود.</p> <p>۸- داوطلب از ابزارهای کمک آموزشی مناسب استفاده کرد.</p> <p>۹- داوطلب اطلاعات را به شیوه‌ای روشن ارائه داد و کارآموزان را با پرسیدن سوال در بحث درگیر کرد</p> <p>۱۰- داوطلب روش تدریس خود را مطابق درونداد و نیازهای کارآموزان اقتباس کرد.</p> <p>۱۱- داوطلب درک کارآموزان از اطلاعات را مورد آزمایش قرار داد.</p>	<p>تجهیزات: رگولاتور^۱</p>
یادآوری - مثال بالا را می‌توان در خصوص هر ارائه نظری اعمال کرد. به استثنای بند ۴ که با توجه به محتوای درس متفاوت خواهد بود.		

- 1- Regulator
2- Scuba
3- Submersible pressure gauge

جدول ب-۲- درس عملی

شیوه ارزیابی	زمینه ارزیابی داوطلب مربیگری غواصی	درس عملی
<p>مشاهده درس شبیه‌سازی شده یا واقعی توسط یک مدرس مربی غواصی.</p>	<p>۱) داوطلبان به معرفی خود، عنوان و توضیح اهمیت/ ارزش موضوع پرداختند. ۲) داوطلبان به تعریف اهداف یادگیری پرداختند (آنچه کارآموزان باید تا پایان درس یاد بگیرند که انجام دهند). ۳) داوطلب چگونگی اجرای جلسه عملی انجام و نقش کارآموزان در درس را توضیح داد. ۴) داوطلب توضیح داد که در طول جلسه چگونه ارتباطات برقرار خواهد شد.. ۵) داوطلب روشهای اضطراری مرتبط را توضیح داد. ۶) داوطلب چگونگی موارد زیر را نشان داد یا توضیح داد: الف) نحوه ایجاد نقطه ورود و خروج؛ ب) نحوه انتخاب یک مسیر برای دنبال کردن؛ پ) موافقت برای بیشترین حد زمان و عمق؛ ت) بررسی مجدد ارتباطات؛ ث) موافقت برای برگشت فشار هوا؛ ج) نحوه با هم بودن؛ چ) اقدامات لازم در صورت قطع ارتباط با یاران یا کلاس؛ ح) فرآیندهای اورژانسی، شامل فرایند اشتراک‌گذاری هوا؛ خ) نحوه تعریف یک هدف برای غوص. ۷) داوطلب به مشاهده عملکرد کارآموزانی پرداخت که موارد بند ۶ همین جدول از الف تا خ را انجام دادند. ۸) داوطلب به مشکلات کارآموزان پاسخ درست داده و در صورت لزوم به اصلاح اشتباهاتشان پرداخت. ۹) داوطلب اطمینان حاصل کرد که در طول جلسه بر کارآموزان نظارت شده است.. ۱۰) پس از جلسه، داوطلب جلسه توجیهی تشکیل داد که شامل دادن بازخورد به کارآموزان در خصوص عملکردشان در مقایسه با اهداف یادگیری، تجزیه و تحلیل مشکلاتی که رخ داد و راه‌حلهایی برای چنین مشکلاتی و نیز تقویت ارزش و استفاده از موضوع می- شد.</p>	<p>برنامه‌ریزی غواصی و آماده سازی</p>
<p>یادآوری - مثال بالا را می‌توان برای هر ارائه نظری اعمال کرد به استثنای بند ۶ که با توجه با محتوای درس متفاوت خواهد بود.</p>		

ب-۲ مثالی از دانش مربی غواصی سطح ۱

موضوع: فیزیک غواصی

موضوع فرعی: نور، گرما و صدا در آب

داوطلب مربیگری غواصی باید قادر به پاسخ به سوالات زیر باشد. همچنین داوطلب مربیگری غواصی باید یک درک جامع از چرایی این پدیده‌ها و عواقب مربوط به غواصی را داشته باشد.

الف) چرا آب سریع تر از هوا باعث دفع حرارت بدن می‌شود؟

ب) توانایی آب در اتلاف گرما چه اثری بر یک غواص دارد؟

پ) وقتی نور از هوا می‌گذرد و به آب وارد می‌شود یا بالعکس، چه کار می‌کند و چگونه این جریان بر یک غواص تأثیر می‌گذارد؟

ت) شکست چیست؟

ث) چگونه سرعت صوت در آب شنوایی را تحت تأثیر قرار می‌دهد؟

ج) کدر بودن آب چه تأثیری بر دید دارد؟